

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRI I SHTETIT PËR DIASPORËN

Nr. 4929 prot.

Tiranë, më 29.09.2020

Lënda: Informim për përmbylljen e reformës shtetërore për marrëdhëniet me Diasporën Shqiptare në zbatim të Rezolutës së Kuvendit të Shqipërisë "Për Reformën e Politikës Shtetërore për Diasporën" e miratuar në datën 23.07.2018

ZOTIT GRAMOZ RUCI
KRYETAR I KUVENDIT TE SHQIPERISE

Kam kënaqësinë t'ju informoj se kërkesat e Rezolutës së Kuvendit të Shqipërisë "Për Reformën e Politikës Shtetërore për Diasporën" e miratuar në datën 23.07.2018 janë plotësuar.

Reforma strukturore e politikës shtetërore për diasporën shqiptare ishte shumë disiplinore si nga pikëpamja e realizimit ashtu edhe për nga angazhimi administrativ i institucioneve të përfshira në të.

Brenda tre viteve u miratuan dy strategji kombëtare të cilat i dedikohen shpejtësisë së ndryshimeve të realizuara. E miratuan 2 vite më parë, Strategjia Kombëtare e Diasporës 2018-2024 ishte e para e llojit të vet në aplikim. Pritshmëritë e saj u realizuan më shpejt se sa parashikohej.

Puna e përbashkët, hapi rrugën për synimet e Strategjisë Kombëtare të Diasporës 2021-2025 të miratuar me Vendimin Nr.585, datë 22.07.2020 të Këshillit të Ministrave. Ky dokument ishte një vlerësim afatgjatë se cili do të jetë statusi shtetëror i marrëdhënies me diasporën shqiptare.

Në zbatim të Strategjisë Kombëtare të Diasporës në Kuvendin e Shqipërisë janë miratuar baza ligjore e politikës shtetërore për diasporën. Ato me kryesoret janë:

- Ligji Nr.115, datë 18.12.2017, "Për krijimin e Agjencisë Kombëtare të Diasporës",
- Ligji Nr.32, datë 07.06.2018, "Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës",
- Ligji Nr.16, datë 05.04.2018, "Për Diasporën", ndryshuar me Ligjin Nr. 92/2020 datë 24.07.2020.

Bazuar në legjislacionin e mësipërm janë krijuar agjencitë shtetërore të mposhtme:

- Agjencia Kombëtare e Diasporës
- Fondi Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës
- Qendra e Botimeve për Diasporën
- Qendra e Studimeve dhe Publikimeve për Arbëreshët

Në Kuvendin e Shqipërisë u krijua Nënkomisioni parlamentar për Diasporën dhe Migracionin i cili vepron brenda Komisionit të Përhershëm Parlamentar për Politikën e Jashtme. Ai është krijuar me Vendimin Nr.98, datë 5.10.2017 të Kuvendit të Shqipërisë “Për ngritjen e Nënkomisionit për Diasporën dhe Migracionin në përbërje të Komisionit të Përhershëm Parlamentar për Politikën e Jashtme”.

Në pushtetin ekzekutiv u krijua Komiteti Shtetëror për Diasporën funksionon mbi bazën e Vendimit Nr.690, datë 22.11.2017 të Këshillit të Ministrave. Ai ishte organ konsultativ i Këshillit të Ministrave për bashkërendimin e politikave dhe aktiviteteve shtetërore në fushën e diasporës. Komiteti drejtohet nga Kryeministri dhe përbëhet nga Ministri i Punëve të Jashtme, Ministri i Brendshëm, Ministri i Financave dhe Ekonomisë, Ministri i Drejtësisë, Ministri i Arsimit, Rinisë dhe Sportit, Ministri i Kulturës, Ministri i Mjedisit dhe Turizmit, Ministri i Shtetit për Diasporën, Guvernatori i Bankës së Shqipërisë, Kryetari i Akademisë së Shkencave dhe Drejtori i INSTAT-it.

Në pushtetin lokal me Ligjin Nr. 38/2019 “Për disa shtesa dhe ndryshime në Ligjin Nr.139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” pranë çdo bashkie të vendit do të ngrihet struktura administrative për diasporën dhe migracionin në bashkitë e vendit. Ato do të ofrojnë shërbime dhe informacion për të interesuarit.

Në bazë të legjislacionit të ri të miratuar u krijua për herë të parë, **Këshilli Koordinues i Diasporës** me 15 përfaqësues. Ata janë nga Bashkimi Evropian (6), Shtetet e Bashkuara të Amerikës (3), Kanadaja (2), Britania e Madhe (2), Australia (1) dhe Turqia (1). Në takimin zyrtar të Këshillit Koordinues të Diasporës morën pjesë (sipas ligjit) Presidenti i Republikës, Kryeministri dhe ministrat përgjegjës për interesat e diasporës.

Një realizim i rëndësishëm ishte organizimi në funksion të interesave të diasporës shqiptare **Samitit të Dytë të Diasporës Shqiptare (28 shkurt - 2 mars 2019).**

Një rendësi të veçantë ka patur **bashkëpunimi i ngushtë me Republikën e Kosovës**. Midis dy shteteve janë nënshkruar marrëveshje të bashkëpunimit për politikën e përbashkëta për diasporën shqiptare si më poshtë:

1. Marrëveshje ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Kosovës “Për bashkëpunimin në fushën e diasporës”, nënshkruar në datën 27.11.2017.
2. Marrëveshje bashkëpunimi ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Kosovës “Për Qendrat Kulturore në Diasporë”, nënshkruar në datën 27.11.2017.
3. Marrëveshje ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Kosovës “Për bashkëpunimin, nxitjen e biznesit dhe informimin e diasporës”, nënshkruar në datë 26.11.2018.

Janë në proces marrëveshjet e bashkëpunimit me Maqedoninë e Veriut dhe Malin e Zi për të koordinuar me institucionet përgjegjëse të tyre, rast pas rasti, të drejtat e diasporës shqiptare në vendlindje.

- Në bazë të Ligjit Nr.16, datë 05.04.2018 “Për diasporën” u miratua Vendimi Nr.470, datë 26.07.2018 i Këshillit të Ministrave “Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e Qendrave Kulturore për Diasporën”. Ato do të jenë nxitëse të një cilësie të re në marrëdhënien shtetërore me komunitetet shqiptare në diasporë
- Me Vendimin Nr.780, datë 06.11.2019 të Këshillit të Ministrave “Për caktimin e oficerëve koordinues për çështjet e diasporës shqiptare në konsullatat shqiptare në Itali dhe Greqi” ka filluar procesi i emërimit me nga radhët e komuniteteve shqiptare në diasporë në trupat diplomatike.

Për arsimin dhe mbrojtjen e identitetit me Ligjin Nr. 48/2018 “Për disa shtesa dhe ndryshime në Ligjin Nr. 69/2012, “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, ministria përgjegjëse për arsimin krijon regjistrin shtetëror të mësuesve të gjuhës shqipe e të kulturës shqiptare në diasporë, si dhe pajis me certifikatë nxënësit pas përfundimit të programit të mësimit të gjuhës shqipe e të kulturës shqiptare në diasporë. Në zbatim të këtij ndryshimi ligjor u miratua Vendimi Nr.104, datë 28.02.2019 i Këshillit të Ministrave “Për përcaktimin e kriterëve për krijimin e regjistrit shtetëror të mësuesve të gjuhës shqipe e të kulturës shqiptare dhe dhënien e certifikatës për nxënësit në diasporë”.

Në bazë të Marrëveshjes ndërmjet Ministrisë së Arsimit, Sportit dhe Rinisë së Republikës së Shqipërisë dhe Ministrisë së Arsimit dhe Teknologjisë së Republikës së Kosovës “Për kurrikulën e mësimit plotësues të gjuhës shqipe dhe të kulturës shqiptare në diasporë dhe mërgatë”, nënshkruar në datë 31.05.2018 ka filluar puna e Komisionit të Përbashkët nën koordinimin e Qendrës së Botimeve për Diasporën.

Për të ndjekur çështjet e arsimit në diasporë janë emëruar dy koordinatorë në nivel zëvendësministri:

- Urdhri Nr.32, datë 10.2.2019 i Kryeministrit “Për një ndryshim në Urdhrin Nr.47, datë 18.02.2019, të Kryeministrit, “Për caktimin e Koordinatorit Shtetëror për programet/donoratë të cilët ofrojnë bursa studimi për jashtë vendit” — Koordinatori Shtetëror është caktuar një nga zëvendësministrat e arsimit, sportit dhe rinisë.
- Urdhri Nr.112, date 30.08.2019 i Kryeministrit “Për caktimin e Koordinatorit Shtetëror për realizimin e programit “Jam shqiptar” të gjuhës dhe kulturës shqipe”- Koordinatori Shtetëror është caktuar një nga zëvendësministrat e arsimit, sportit dhe rinisë.

Për të vendosur rregullat e trajtimit të informacionit në arsimin e lartë u miratua Vendimi Nr. 504, datë 24.06.2020 i Këshillit të Ministrave “Për krijimin e bazës të të dhënave shtetërore të studentëve, të cilët studiojnë jashtë vendit, dhe shtetasve të huaj me origjinë shqiptare, të cilët përfitojnë bursa nga Republika e Shqipërisë”. Sipas këtij vendimi, baza e të dhënave do të administrohet nga Agjencia Kombëtare e Diasporës.

Për çështjen e sigurimeve shoqërore do të synohet të bëhet edhe një rivlerësim i mënyrës së llogaritjes apo mbledhjes së kontributeve dhe, nëse do të jetë e nevojshme, edhe nënshkrimi i marrëveshjeve ndërmjet Institutit të Sigurimeve Shoqërore dhe bankave. Do të kryhet edhe një vlerësim i një Plani të posaçëm Veprimi për pensionet e migrantëve shqiptarë. Në këtë të fundit do të synohet ndihma për personat vulnerabël të Diasporës shqiptare ndërmjet asistimit, brenda mundësive, të avokatisë dhe të informimit. Për këtë çështje ka dale edhe Urdhri Nr.43, datë 12.02.2019 i Kryeministrit “Për caktimin e Koordinatorit Shtetëror për marrëveshjet shtetërore në fushën e sigurimeve për shtetasit shqiptar jashtë vendit”. Si koordinator shtetëror është caktuar zëvendësministri për Evropën dhe Punët e Jashtme.

Me miratimin e Ligjit Nr.1/2020 “Për miratimin e Aktit Normativ, me fuqinë e ligjit Nr. 10, datë 18.12.2019, të Këshillit të Ministrave, “Për disa shtesa në ligjin Nr. 8438, datë 28.12.1998, “Për tatimin mbi të ardhurat””, të ndryshuar, u përjashtuan nga tatimi mbi të ardhurat nga pensionet dhe shpërblimet e tjera të ngjashme të shtetasve të huaj me origjinë shqiptare apo të atyre nga vendet e Bashkimit Evropian, me leje qëndrimi në Republikën e Shqipërisë, si dhe të shtetasve të huaj që kanë marrë shtetësinë shqiptare e janë rezidentë në Republikën e Shqipërisë dhe që i përfitojnë këto të ardhura sipas legjislacionit të vendit ku përfitojnë pensionin apo shpërblimet e tjera të ngjashme.

Në fushën e biznesit dhe ekonomisë u financua krijimi i Dhomës së Biznesit të Diasporës edhe në zbatim të Marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Kosovës “Për bashkëpunimin, nxitjen e biznesit dhe informimin e diasporës”, nënshkruar në datë 26.11.2018. Ajo u realizua me Vendimin Nr. 514, datë 19.07.2019 të Këshillit të Ministrave “Për financimin e projektit “Për Dhomën e Biznesit të Diasporës —

krijimi dhe nxitja e investimeve të diasporës në Shqipëri”, dhe zbatimin e tij nga Fondi Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”. Ajo u zyrtarizua me Vendimin

Nr. 6378, datë 12.11.2019 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për regjistrimin e Dhomës së Biznesit të Diasporës.

Marrëveshja me shtetin e Kosovës parashikon edhe krijimin e Bankës së Diasporës.

Për të ndihmuar dhe nxitur marrëdhënien me biznesin po ashtu janë miratuar:

- Urdhri Nr.44, datë 12.02.2019 i Kryeministrit “Për caktimin e Koordinatorit Shtetëror për organizimin e Programit Vjetor të Aktiviteteve për Diasporën Shqiptare”- Koordinator Shtetëror u caktua zëvendësministri i turizmit dhe mjedisit.
- Urdhri Nr.78, datë 17.04.2019 i Kryeministrit “Për caktimin e Koordinatorit Shtetëror për marrëveshjet shtetërore në fushën e njohjes së lejeve të drejtimit të automjeteve për shtetasit shqiptarë jashtë vendit”. Koordinator shtetëror u caktua zëvendësministri i infrastrukturës dhe energjisë.

Për personat të cilët vuajnë heqjen e lirisë jashtë vendit është firmosur Memorandumi i mirëkuptimit midis Ministrit të Shtetit për Diasporën, Ministrisë së Drejtësisë dhe Kryqit të Kuq Shqiptar, në datë 06.12.2017. Në funksion të kësaj çështjeje ka dalë Urdhri Nr.92, datë 17.05.2019 i Kryeministrit “Për ngritjen e grupit të punës dhe caktimin e personit përgjegjës për mbrojtjen e të drejtave të shqiptareve që vuajnë heqjen e lirisë jashtë vendit, të drejtave të migrantëve nëpërmjet informimit mbi mundësitë e ndryshme për të apeluar ndaj shkeljeve të të drejtave të tyre, në strukturat e vendeve pritëse si dhe në ato ndërkombëtare”. Drejtues i këtij grupi pune është caktuar zëvendësministri i drejtësisë

Në fushën e informimit ka dalë Urdhri Nr.36, datë 13.02.2020 i Kryeministrit “Për një ndryshim në Urdhrin Nr.45, datë 12.02.2019, të Kryeministrit, “Për caktimin e Koordinatorit Shtetëror për informimin e diasporës”. Koordinator Shtetëror është caktuar drejtori i sistemeve E-gov pranë AKSHI-t. Ai do të koordinojë dhënien e informacionit për komunitetet shqiptare në diasporë nga faqet zyrtare të institucioneve shtetërore përgjegjëse.

Një rendësi të veçantë ka pasur fillimi i botimeve vjetore nga Banka e Shqipërisë dhe Instituti i Statistikave (INSTAT) si institucioni kryesor prodhues i statistikave zyrtare. Ato do të jenë te përvitshme duke shënuar një hap cilësor në informacionin zyrtar për diasporën shqiptare.

Me miratimin e të Drejtës së Votës për shtetasit shqiptarë jashtë vendit në ndryshimet e fundit të Kodit Zgjedhor të Republikës së Shqipërisë u realizua trajtimi zbatimit ligjor, një detyrim i rëndësishëm i reformës shtetërore për diasporën shqiptare.

Kjo çështje, konsiderohet kapitulli me rëndësishëm i raporteve të shtetit shqiptar me shtetasit e vet jashtë vendit. Ai është një realizim ligjor i cili plotëson detyrimet e Rezolutës së Kuvendit të Shqipërisë “Për Reformën e Politikës Shtetërore për Diasporën” e miratuar në datën 23.07. 2018.

Një informacion i ngjashëm për këtë çështje i është dërguar Kryeministrit Edi Rama me shkresën Nr.4225 Prot. Datë 21.08.2020 dhe është informuar edhe Këshilli i Ministrave ne mbledhjen e radhës.

Ju falenderoj për bashkëpunimin dhe jam i hapur për çdo informim të mëtejshëm.

PANDELI MAJKO

MINISTRI I SHTETIT PËR DIASPORËN